



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-10540

Chișinău

3 octombrie 2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

secretariat@social.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-9984 din 19 septembrie 2023 / număr unic 692/MMPS/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), inclus în pct. 13.7 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 5 file

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.10.03 15:53:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)**, inclus în pct. 13.7 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative **transpune parțial (transpune art. 2 (a) și (b), art. 4 (a), art. 6 și art. 11) Directiva 2004/113/CE** a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, **CELEX: 32004L0113**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004/ Council Directive 2004/113/EC of 13 December 2004 implementing the principle of equal treatment between men and women in the access to and supply of goods and services, published in the Official Journal of the European Union L 373 of 21 December 2005.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are drept scop continuarea procesului de transpunere în legislația națională a prevederilor Directivei 2004/113/CE pe segmentul egalității de șanse între femei și bărbați, în vederea avansării acestuia, în speță, prin modificarea a unei serii de acte normative, precum: Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați; Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni; Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003; Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor; Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare. Astfel, proiectul își propune consolidarea cadrului normativ național în vederea asigurării principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, care nemijlocit va contribui la eliminarea discriminării directe sau indirecte între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii, inclusiv în domenii precum asigurările, serviciile financiare, imobiliare sau de sănătate.

Remarcăm că, proiectul național reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislative în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, în măsura în care Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați a asigurat transpunerea parțială a Directivei 2004/113/CE.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii Directivei 2004/113/CE:

- Definierea în Codul Fiscal a serviciilor și a conținutului acestora (art. I din proiect);
- Modificarea Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni prin proclamarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați la stabilirea dreptului la alocație (art. II din proiect);
- Completarea Codului de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 cu art. 9¹ în ceea ce privește competențele instanței în situații discriminatorii (art. III din proiect);
- Completarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor cu dreptul consumatorului la protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii (art. IV din proiect);
- Redefinește, elimină și introduce noțiuni relevante domeniului reglementat, cum ar fi: „discriminarea directă și indirectă după criteriul de sex”, „tratare egală a femeilor și bărbaților”, „acțiuni pozitive” (art. V din proiectul național);
- Îmbunătățește mecanismul de protecție a aplicării principiului egalității între femei și bărbați (art. V din proiectul național cu privire la completarea art. 20 din Legea nr. 5/2006);
- Modificarea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public în ceea ce privește aplicarea principiului de tratament egal al femeilor și bărbaților în cadrul concursurilor de ocupare a funcțiilor vacante (art. VI din proiect);
- Completarea art. 7 din Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare cu prevederi referitoare la interzicerea menținerii în cadrul contractelor, a oricăror clauze care să determine, pentru persoana asigurată, diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate (art. VII din proiect).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate **Capitolului 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă”**.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă prevederile **Directivei 2004/113/CE** a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Directiva 2004/113/CE constituie un instrument legal cu scopul de a promova egalitatea de tratament între sexe în afara sferei ocupării forței de muncă și vieții profesionale. Ea stabilește un cadru juridic pentru prevenirea oricărei forme de discriminare pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la și furnizarea de bunuri și servicii, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Această directivă se aplică tuturor bunurilor și serviciilor disponibile publicului, cu excepția situațiilor care intră în sfera vieții private și familiale. Astfel, Directiva 2004/113/CE are ca obiectiv extinderea principiului egalității de tratament între sexe în diferite aspecte ale vieții cotidiene.

Transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei 2004/113/CE în legislația națională este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile Anexei III la Capitolul 4 „Ocuparea Forței de Muncă, Politica Socială Și Egalitatea de Șanse”, secțiunea „Combaterea discriminării și egalitatea de șanse între femei și bărbați ” din Acordul de Asociere RM – UE (2017). De asemenea, este o măsură prioritară ce rezultă din Raportul analitic al CE din 1 februarie 2023 privind cererea de aderare la UE.

b) Analiza comparativă a transunerii dispozițiilor Directivei 2004/113/CE

În ceea ce privește transpunerea *Directivei 2004/113/CE*, menționăm cu titlu general că, proiectul național **transpune parțial** dispozițiile actului UE, potrivit celor expuse mai jos.

Astfel, prevederile existente la moment în Legea nr. 5/2006 de comun cu cele propuse prin prezentul proiect asigură transpunerea integrală a actului UE în legislația națională a RM.

Cu referire la modificările propuse la Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997; Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni și Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, menționăm că acestea sunt în acord deplin cu principiul egalității de șanse între bărbați și femei ce rezultă din textul integral al Directivei.

Modificările operate la Codul de procedură civilă sunt în conformitate cu art. 8 din actul UE.

Completările operate la Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare sunt în concordanță cu art. 5 (3) din Directiva UE.

Proiectul Legii, la art. V, redefinește, elimină și introduce o serie de noțiuni, precum: “discriminarea directă și indirectă după criteriul de sex”, „tratate egală a femeilor și bărbaților” , “acțiuni pozitive” similar noțiunilor prevăzute de art. 2 (a) și (b), art. 4 (a) și art. 6 din actul UE.

De asemenea, art. V din proiectul național, prin completarea cu art. 20¹ a Legii nr. 5/2006 asigură implementarea dispozițiilor art. 11 din actul UE, stabilind astfel obligația promovării principiului egalității de tratament, în vederea încurajării dialogului cu părțile implicate care au, în conformitate cu practicile și legislațiile naționale, un interes legitim să contribuie la combaterea discriminării pe criterii de sex în domeniile accesului la bunuri și servicii și al furnizării de bunuri și servicii.

c) Prevederi ale Directivei 2004/113/CE non aplicabile

O serie de prevederi din actul UE nu pot constitui obiect al transunerii, întrucât stabilesc prevederi care nu sunt supuse transunerii: art. 17, 18 și 19, care reglementează punerea în aplicare, intrarea în vigoare și destinatarii actului UE.

d) Prevederi cu specific național

Proiectul național conține mai multe norme care nu au ca scop transpunerea directă a unor reglementări UE, fiind un rezultat al creației legislative naționale care, însă nu contravin dispozițiilor Directivei 2004/113/CE, precum: atribuirea competențelor instituționale Ministerului Muncii și Protecției Sociale pe domeniul asigurării egalității de gen (completarea cu art. 19¹); reglementări speciale pentru sectorul privat și cel al organizațiilor sindicale în materie de asigurare a principiului de tratament egal (completarea cu art. 20¹ și 20²). Aceste prevederi au ca scop crearea cadrului instituțional național responsabil de implementarea și aplicarea corespunzătoare a actului UE.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Reieșind din constatările expertizei de compatibilitate referitoare la transpunerea Directivei 2004/113/CE, clauza de armonizare a proiectului, urmează a fi expusă în următoarea redacție:

Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 2 (a) și (b), art. 4 (a), art. 6 și art. 11) Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004.

Totodată, clauza de armonizare existentă în art. 24 din Legea nr. 5/2006, se va exclude și se plasa regulamentar după clauza de adoptare a Legii, ori aceasta nu face parte din prevederile cu caracter normativ ale unui act normativ național.

b) Obiecții privind Tabelul de concordanță

Tabelul de concordanță al Directivei 2004/113/CE nu corespunde în totalitate cerințelor legale înaintate pentru acesta. În acest sens, se impune actualizarea lui în conformitate cu condițiile stabilite de Anexa 3 la HG nr. 1171/2018. Astfel, acesta va fi modificat, după cum urmează:

- compartimentul 4 al Tabelului de concordanță va reflecta întreg textul actului UE (articolele, alineatele, paragrafele) cu transcrierea tuturor dispozițiilor ce corespund acestora;
- compartimentul 5 va menționa articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile actului Uniunii Europene din compartimentul 4 al tabelului de concordanță, cu transcrierea tuturor prevederilor proiectului cuprinse în aceste articole, alineate, paragrafe, astfel încât să fie reflectat întreg textul proiectului de act normativ național. Totodată, se vor adăuga inclusiv și prevederile actului Uniunii Europene, care au constituit anterior obiect al transunerii în legislația națională, astfel menționându-se titlul actului normativ național, articolul, alineatul, paragraful etc., care au transpus dispozițiile actului Uniunii Europene;

- compartimentul 7 al Tabelului de concordanță va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile Directivei 2004/113/CE și prevederile proiectului de act normativ național, inclusiv se vor indica extrase din acte normative naționale în vigoare care deja conțin aceste prevederi.

De asemenea remarcăm că, în conformitate cu pct. 53 din Regulament, Tabelul de concordanță actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național va fi revizuit potrivit obiecțiilor și observațiilor expuse mai sus.

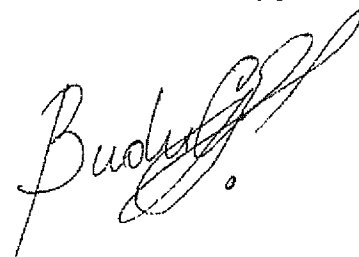
Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Cezara BUDU, consultant principal

Tel: 022-250-361

Email: cezara.budu@gov.md





CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr.31/02-69-253

Chișinău

11 ianuarie 2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
secretariat@social.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr.10/51 din 04.01.2023/număr unic 692/MMPS//2023

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), în limita competențelor sale funcționale, expune următoarele.

În conformitate cu constatările expertizei de compatibilitate, clauza de armonizare a proiectului național va fi modificată și expusă în următoarea redacție:

”Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 2 (a) și (b), art. 4 (a), art. 6 și art. 11) Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004”.

De asemenea, cu referire la art.III, pct. 1 din proiect, care modifică clauza de armonizare existentă a Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, clauza de armonizare se va expune în următoare redacție:

”Prezenta lege transpune Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004 și transpune parțial Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați

și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), CELEX:
32006L0054, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007.”

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.01.12 10:54:07 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



*Ex: Cezara Budu
Tel: 022 250 361*